

Västtrafik

Revisionsrapport 2025

2026-02-26

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning av revisionsåret	4
Sammanfattning av processer	5
Risker och fokusområden i revisionen	6-8
Checklista övergripande kontrollmiljö	9
Rekommendationer	10
Övriga väsentliga noteringar från granskningen	11

Inledning

Bakgrund

Denna rapport syftar till att sammanfatta väsentliga iakttagelser från vår granskning av räkenskaper och förvaltning i Västtrafik AB avseende räkenskapsåret 2025.

Vår granskning är inriktad på att bedöma om redovisningen, med tillämpligt väsentlighetskriterium, ger en rättvisande bild av verksamheten för att vi skall kunna uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen. Rapporten är först och främst av avvikelsekaraktär, varför endast väsentliga områden tas upp. Rapporten gör därför inte anspråk på fullständighet.

Rapporten innehåller rekommendationer som kan bidra till en förbättrad kontrollmiljö och därmed reducera risken för förluster eller fel. Kvalitén på kontrollmiljön är bolagets ansvar.

Iakttagelserna i denna rapport har diskuterats med företagsledningen och deras svar och kommentarer har inkluderats i rapporten där detta bedömts vara relevant.

Revisionen färdigställs och avrapporteras i samband med utfärdandet av årsredovisningen och vår revisionsberättelse.

I rapporten presenterar vi slutsatser från granskningen av interna kontroller samt slutsatser från granskningen av årsbokslutet per 2025-12-31.

Personer och datum	
Kundansvarig Uppdragsledare	Andreas Johansson Sara Ryfors
Rapport diskuterad	Lena Rönner
Datum	2026-02-26

Sammanfattning av revisionsåret

Vår revision innebär aktiviteter under hela räkenskapsåret. I början av räkenskapsåret går vi i revisionsteamet igenom utmaningar och aktuella frågor samt stämmer av eventuella frågeställningar med ledningen.

Tillsammans med vår allmänna kännedom om bolaget är de utgångspunkten i arbetet med att bestämma revisionens inriktning och när i tiden vi ska genomföra arbetet.

Vår granskning avseende räkenskapsåret har omfattat intern kontroll, förvaltningsrevision samt bokslutsgranskning. Granskningen har fokuserats på de bedömda riskområden som finns i bolaget. Följande processer har varit fokus: Materiella anläggningstillgångar, intäkter och inköp.

Vi har även granskat förvaltningen av bolaget, övergripande kontroller, uppföljning av nyckeltal samt diverse analyser, avstämningar etc.

Planering

- Intern planering inför årsbokslut och identifiering av nyckelprocesser och risker
- Avstämning riskdiskussion och planering med ledningen. Diskussion kring effekt av eventuella relevanta nyheter och regelverksförändringar
- Presentation revisionsplan

Intern kontroll

- Övergripande kontrollmiljö – t.ex. utvärdering av styrdokument, generell IT-miljö, ekonomifunktion samt bolagets kontrollmiljö
- Ledningens förvaltning
- Utvärdering av nyckelprocesser och kontrollmiljö, se kommande sidor.

Årsbokslut

- Eventuell uppföljning av intern kontroll.
- Bokslutsgranskning
- Granskning av årsredovisning
- Avrapportering

Löpande kommunikation med styrelse, ledning och förtroendevalda revisorer

Sammanfattning av processer

Vår granskning har omfattat intern kontroll, förvaltningsrevision samt bokslutsgranskning.

Granskningen har fokuserats på de bedömda väsentliga riskområden som finns i bolagen. Följande processer har varit fokus i vår revision:

- ▶ Materiella anläggningstillgångar
- ▶ Intäkter
- ▶ Inköp

Vi har även granskat bolagens övergripande kontroller, ledningens förvaltning, uppföljning av nyckeltal samt diverse analyser, avstämningar etc.

Vi har i vår revision inte identifierat några väsentliga brister. Se kommande sidor för kommentarer på respektive område.

Sammanfattning risker och fokusområden i revisionen

Materiella anläggningstillgångar

Identifierade risker i revisionen

- ▶ Risk för fel vid aktivering, förvärv eller avyttring av materiella anläggningstillgångar.
- ▶ Risker vid förvärv och avyttringar utgörs främst av tidpunkten för redovisning av transaktionen samt av att specifika villkor i de enskilda transaktionerna inte beaktats korrekt i redovisningen, vilket kan ge en betydande påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning.

Granskning

- ▶ Processgenomgång med nyckelpersoner
- ▶ Genomgång av bolagets rutiner och interna kontroller för inköp av materiella anläggsintillgångar för att bedöma om processerna följer bolagets policys
- ▶ Stickprovsgranskning av årets inköp (aktiveringar) och försäljningar samt avyttringar med hjälp av statistiskt urval
- ▶ Kontrollberäkna resultat av avyttringar/utrangeringar
- ▶ Kontrollera anläggningsregister och bedömt tillämpade avskrivningstider, analys utifrån branschpraxis samt kontrollberäkning avskrivningar
- ▶ Kontrollera riktigheten i de uppgifter om inköp, avyttringar och utrangeringar av materiella anläggningstillgångar som bolaget lämnar i noter i årsredovisningen

Slutsats

Vi har inte funnit något som tyder på att materiella anläggningstillgångar är väsentligt felaktiga. Vi har ej noterat att bolaget tillämpar några redovisningsprinciper samt eventuella uppskattningar och bedömningar i den finansiella rapporten som avviker mot lagar/regler eller praxis.

Sammanfattning risker och fokusområden i revisionen

Intäkter

Identifierade risker i revisionen

- ▶ Säkerställ att intäkter existerar och redovisas till rätt belopp i rätt period
- ▶ Ledningen har valt en metod för att mäta framstegen för varje prestationsåtagande som uppfylls över tid som är inkonsekvent med prestationsåtagandets natur och hur det levereras till kunden eller lämnade part, eller inkonsekvent tillämpat den metoden för liknande prestationsåtaganden under liknande omständigheter.
- ▶ Periodisering av intäkter

Granskning

- ▶ Processgenomgång med nyckelpersoner (ansvarig per intäktsflöden)
- ▶ Genomgång av bolagets rutiner och interna kontroller kopplat till intäktprocessen för att bedöma om processerna följer bolagets policy
- ▶ Granskning av kundfordringar och bedömningar av reserveringar.
- ▶ Dataanalys av bolagets biljetter (avseende DFP), matchningskontroll av intäkter i DFP vs huvudbok, matchningskontroll av betalningar i DFP vs bokförda inbetalningar i huvudbok
- ▶ Stickprovsgranskning av biljettintäkter skolportalen, CRM och övriga biljettintäkter med hjälp av statistiskt urval.
- ▶ Bekräfta driftbidrag mot VGRs rapporter samt ta in betalningskvittenser.
- ▶ Stickprovsgranska periodiseringar som sker i samband med årsbokslutet är

Slutsats

Vi har inte funnit något som tyder på att intäkter är väsentligt felaktiga.

Matchningskontroll av bolagets avtal/faktura mot intäkter i huvudbok samt matchningskontroll av inbetalda fakturor/bidrag mot intäkter i huvudbok gjorda utan anmärkning.

Dataanalysen visade en matchning på ca 99,8% av totala intäkter i DFP

Vi har ej noterat att bolaget tillämpar några redovisningsprinciper samt eventuella uppskattningar och bedömningar i den finansiella rapporten som avviker mot lagar/regler eller praxis.

Vid genomgång av bolagets interna kontroll noterat att det finns förbättringspotential i den manuella kontrollen, matchning av insättning- och försäljningstransaktioner i FAIR.

I dagsläget: Ansvarig person genomför löpande kontroll på omatchade mellan betalning och bokföring

Brist: Ingen dualitet, dvs kvalitetskontroll på ansvarig persons arbete

Förslag: Kvalitetskontroll på ansvarig persons arbete.

Sammanfattning risker och fokusområden i revisionen

Inköp och kostnad såld vara

Identifierade risker i revisionen

- ▶ Kostnader är inte registrerade korrekt eller registreras på felaktig period.
- ▶ Bolaget har ett väsentligt flöde av inköp där processer, intern kontroll och attesträtter bedöms vara kritiska för riskområdet

Granskning

- ▶ Processgenomgång med nyckelpersoner
- ▶ Genomgång av bolagets kontroll över betalningar, leverantörsupplägg kopplat till inköpsprocessen och bedöm om processerna följer bolagets inköspolicys.
- ▶ Stickprovsgranskning av inköp med hjälp av statistiskt urval
- ▶ Stickprovsgranskat fakturor med avseende på attest, rörelsetillhörighet samt avklipp
- ▶ Analys bruttovinstmarginal och övriga externa kostnader
- ▶ Stickprovsgranska periodiseringar som sker i samband med årsbokslutet är rimliga

Slutsats

Vi har inte funnit något som tyder på att inköp och kostnad såld vara är väsentligt felaktiga.

Vi har ej noterat att bolaget tillämpar några redovisningsprinciper samt eventuella uppskattningar och bedömningar i den finansiella rapporten som avviker mot lagar/regler eller praxis.

Checklista övergripande kontrollmiljö

Område	Sammanfattning av noteringar
Avvikelser mot bolagets redovisningsprinciper	Vi har inte noterat några avvikelser mot tillämpade redovisningsprinciper.
Väsentliga förändringar av redovisningsprinciper eller tillämpning av redovisningsprinciper	Vi har inte noterat några förändringar i bolagens redovisningsprinciper.
Efterlevnad av skattelagstiftning och annan lagstiftning	Vi har inte noterat några brister i bolagens avgifts- och skattehantering.
Skadeståndskrav och tvister	Vi har inte noterat några väsentliga tvister eller skadeståndskrav.
Problem i revisionen	Vi har haft god hjälp av bolagen i samband med planering och utförande av vår revision.
Arbetsordning för styrelse och vd	Vi har tagit del av antagen VD-instruktion och arbetsordning för styrelsen i bolaget.
Rutin för närståendetransaktioner	En förbättring har implementerats enligt rekommendation i revisionen föregående år, numera har det adderats en kryssruta "jag har inga närstående parter att uppgä". Dock kvarstår det att man fortsatt saknar en dokumenterad kontroll från bolagets sida för att löpande identifiera och se över transaktioner med närstående parter. Det finns enligt vår förståelse ingen fastställd kontroll avseende närstående transaktioner. Vår rekommendation är att ta fram en lista med Västtrafik närstående parter och transaktioner i enlighet definitionen i ÅRL och K3 och kontrollera att inga väsentliga transaktioner har genomförts med dessa utan godkännande från styrelse. Bör göras inför varje årsbokslut
Utvärdering av redovisningsfunktion	Redovisningsfunktionen för bolagen är väl fungerade.
Resultatuppföljning	Vi har i vår granskning kontrollerat protokoll, styrelserapporter och resultatuppföljning. Vår slutsats är att bolagen har en god rutin och intern kontroll för att följa upp verksamheten och det ekonomiska utfallet jämfört med föregående år, budget och prognos löpande under året.
Attest av balansavstämningar	Balansspecifikationer upprättas per månad och attesteras med tillhörande underlag i RD varje månad.
Attest av manuella bokföringsorder	Manuella bokföringsorders attesteras av samma person som upprättar den. Detta kompletteras med en månatlig kontroll av 25 slumpvist utvalda verifikationer.
Dualitet betalningar	Dualitet föreligger för bankfiler, bolaget tillämpar behörighet två i förening. Två-i-förening gäller även för de koncerninterna överföringar, samt att det finns inga beloppsgränser för koncerninterna överföringar mellan Västtrafiks egna konton. Tre-i-förening gäller för de manuella betalningar (en som skapar betalning, två attesterar). Detsamma gäller för Euro-konton där gäller tre-i-förening.

Rekommendationer

I samband med vår granskning av årsbokslutet och den interna kontrollen har vi noterat följande iakttagelser.

Gradering	
■	Väsentlig brist –Bristen kommer sannolikt att leda till väsentliga fel i årsredovisningen och det är kritiskt att bristen åtgärdas omgående
◆	Betydande brist –Bristen kan leda till betydande fel i årsredovisningen och bör därför åtgärdas så snart som möjligt
●	Mindre brist – osannolikt att bristen leder till väsentliga fel i årsredovisningen, men vi rekommenderar att ledningen hanterar bristen för att stärka den interna kontrollen
☆	Brist från föregående år åtgärdad.

Område	Övergripande kontroller och processer	Slutsatser	Gradering	Kommentar från bolaget
Transaktioner med närstående parter	Dokumenterad kontroll saknas för att löpande identifiera och se över transaktioner med närstående parter. Det finns enligt vår förståelse ingen fastställd kontroll avseende närstående transaktioner. Vår rekommendation är att ta fram en lista med Västtrafik närstående parter och transaktioner i enlighet definitionen i ÅRL och K3 och kontrollera att inga väsentliga transaktioner har genomförts med dessa utan godkännande från styrelse. Bör göras inför varje årsbokslut.	Då denna typ av transaktioner är förknippad med risk för oegentligheter rekommenderar vi att denna möjlighet tas bort och att ny rutin införs med genomgång av dessa transaktioner.	◆	Nya rutiner och en spelregel har tagits fram, och ska beslutas om, där vi bland annat ska kontrollera vid varje betalningstillfälle om betalning går till närståendeparter som har identifierats.
Dualitet kring manuella matchningar kopplat till biljettintäkterna	I dagsläget finns ingen dualitet eller en begränsning i att ansvarig person inte får godkänna ett visst antal transaktioner själv eller vissa belopp själv, utan ansvarig får godkänna alla. Det görs inte i dagsläget någon formell kontroll av rapporterna som genereras.	Vi bedömer att det finns risk att ansvarig person accepterar en intäkt som är felaktig och därmed ej en intäkt varför vi rekommenderar att fyraögonsprincip och rutin för formell attest införs. Vår bedömning är dock att ett väsentligt fel hade troligtvis upptäckts i annan uppföljning.	●	Löpande arbete pågår med systemet då det är hyfsat nytt och man har inte hunnit implementera en formell kontroll ännu av det den ansvarig personen godkänner. När denna funktionalitet finns tillgänglig kommer samtliga matchningar under en månad att omfattas av en efterhandskontroll, och rapporten kommer att signeras av redovisningschef.
Avstämningar med VGR	Vid vår avstämning med motpart mot VGR noterades en differens mellan parterna (Västtrafik och VGR). Anledningen till detta var att Västtrafik stängde sitt bokslut tidigare än VGR vilket innebar att Västtrafik inte hann bokföra vissa transaktioner.	Vi bedömer att det finns en risk att större väsentliga belopp kan förekomma som ej hinner bokas vid bokslutet. Därav ser vi gärna att ni kommer överens med VGR att man försöker stänga böckerna samtidigt.	●	

Övriga väsentliga noteringar från granskningen

	Beskrivning	Iakttagelse
1	Försäljning av tågen	En försäljning av X80 tågprojektet har skett mellan Västtrafik och VGRs Fordonsförvaltning (STS). Försäljning om ca 1,6 miljarder kr. Vi har granskat transaktionen mot underlag utan anmärkning.
2	Bombardier/Alstom	Bolaget har tidigare fakturerat leverantör 55 mkr gällande vite. Denna har dock inte reglerats och även reservering i bokföringen har tidigare gjorts med samma belopp. I och med att "affären" flyttats till STS/Fordonsförvaltningen så har även fordringarna på Alstom flyttats från Västtrafik till STS och är därmed inte kvar i bolagets redovisning. Översyn bör ske så det hanteras rätt både momsmässigt och civilrättsligt.
3		

Varför närstående transaktioner kräver löpande arbete

Aspekt	Risk vid bristande hantering	Åtgärd
Identifiering av närstående	Transaktioner upptäcks sent och risk för fel	Löpande kartläggning och uppdatering av register
Godkännandeprocess	Otillbörliga fördelar och bristande styrning	Formella beslut och godkännande av styrelse
Dokumentation	Saknas underlag för marknadsmässighet	Standardiserade mallar och arkivering
Kommunikation	Informationsluckor mellan styrelse och ekonomiavdelning	Regelbundna rapporter och dialog

En tydlig process för närstående transaktioner skapar transparens, kvalitet och trygghet i rapporteringen – långt innan årsredovisningen upprättas.

Håll dig uppdaterad på det senaste

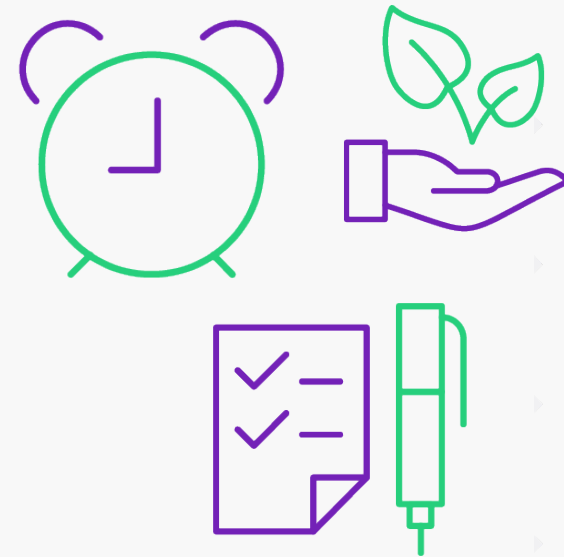
Azets producerar artiklar och nyheter som hjälper dig och ditt företag att arbeta smartare inom ekonomi, lön & HR.

Vårt mål är att ge dig värdefulla insikter och råd som är relevanta för dig.

Trevlig läsning!

[Prenumerera på vårt nyhetsbrev inom ekonomi, lön och HR](https://www.azets.com/sv-se/insikter/nyhetsbrev?epslanguage=sv)

<https://www.azets.com/sv-se/insikter/nyhetsbrev?epslanguage=sv>

Andreas Johansson
andreas.johansson@azets.com

+46703040625